

IN 1949 INGEWIJD IN DE VREDEKERK

Het bijzondere orgel in de Wilhelminakerk

BUSSUM In de kerkdienst ter viering van het honderdjarig bestaan van de Wilhelminakerk werd afgelopen zondag 31 mei het boekje 'Honderd jaar Wilhelminakerk in Bussum' gepresenteerd. In dit boekje staat een interessante bijdrage van Age Bakker over het orgel van de kerk. Voor onze rubriek schreef hij een ingekorte versie van zijn relaas, die hieronder volgt.

Het orgel in de Wilhelminakerk heeft een interessante historie. Het is een bijzonder instrument, omdat het een van de eerste na-orlogse orgels in Nederland is dat weer volgens de historische ambachtelijke principes uit de rijke Nederlandse en Duitse baroktijd is vervaardigd. Tegelijkertijd werden innovaties toegevoegd, waardoor ook de latere muziek uit de Franse romantiek prachtig klinkt. Oorspronkelijk werd het orgel kort na de Tweede Wereldoorlog gebouwd voor de Vredekerk aan de Huizerweg. Toen deze sloot is het in 1998 verplaatst naar de huidige locatie aan het Wilhelminaplein.

Naarden werd geplaatst, waar het nog steeds wordt bespeeld. Hij had het vak geleerd in de Zaanse orgelbouwfirma van zijn vader. Een ontmoeting met de befaamde arts-theoloog en organist Albert Schweitzer had grote invloed op hem. Schweitzer verzette zich tegen de fabrieksmatige orgelbouw van die tijd, die vaak blinkerig klinkende orgels opleverde, en adviseerde hem om terug te keren naar de traditionele orgelbouw.

Flentrop trok organist en componist Anthon van der Horst aan als adviseur. Medio 1946 werd het contract getekend voor een groot orgel met drie klavieren en pedaal. Er kwam een vrijstaande speeltafel, met als voordeel dat de organist direct contact heeft met het koor of andere musici. Op 30 mei 1949 werd het orgel ingewijd, de kerk zat stampvol. Van der Horst bespeelde het orgel en het koor zong 'Die Himmel erzählen die Ehre Gottes' uit Die Schöpfung van Haydn. Het was duidelijk dat er een bijzonder orgel in de Vredekerk was gekomen en er werden meteen orgelconcer-

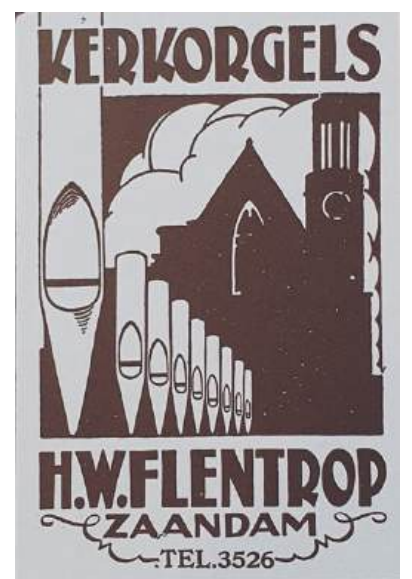
■ Het Flentrop-orgel in de Wilhelminakerk.

wel een flink prijskaartje aan. Om de kosten te drukken werd hulp gezocht bij een groep vrijwilligers, die de 2.256 houten en metalen pijpen stuk voor stuk oppoetsten en vergaan vilt en leidingen vervingen. Acht Bussumse 'vutters' staken er 2500 uur werk in. Op 9 oktober 1998 werd het orgel ingewijd. Het oude orgel werd verkocht aan een kerk in Gouda. Het werd opgehaald in driedelig

zwart pak. Uit eerbied voor Gods huis.

Monumentale status

Het Flentrop-orgel speelt inmiddels een kwart eeuw een onmisbare rol in de diensten en wordt veel gebruikt voor andere optredens. Aanvankelijk werden regelmatig concerten gegeven en cantor-organist Piet Philipse leidde jarenlang cantatediensten met

■ Advertentie firma Flentrop in de jaren dertig

zijn 'Voices'-koor. Het orgel is regelmatig onderhouden en in 2024 werd het orgel gereviseerd door de firma Flentrop met als resultaat een nog mooiere, homogene klankkwaliteit. Het kan met recht een van de mooiste orgels in het Gooi worden genoemd. 'Het orgel verdient volgens kenners een monumentale status', zo schreef de krant al in 1998. Dat geldt nog steeds. Het instrument markeert een trendbreuk in de geschiedenis van de Nederlandse orgelbouw: de overgang van de 'vervalperiode', waarin alleen fabrieksortgels werden gebouwd, naar de huidige tijd met zijn herwaardering van de ambachtelijke traditionele orgelbouw die zulke mooie orgels in Nederland heeft opgeleverd.

Belangrijkste bronnen: Rogér van Dijk en Hans Fidom, 100 jaar Flentrop orgelbouw, Zaandam, 2004 en Theo Visser, 'Orgelportret Flentrop-orgel Wilhelminakerk Bussum', Orgelnieuws, 2013.

Age Bakker

■ De speeltafel van het Flentrop-orgel.

Vredekerk

In 1946 benaderde predikant Willem Lodder de Vredekerk de jonge orgelbouwer Dirk Andries Flentrop (1910-2003) voor de bouw van een nieuw orgel dat 'beter in staat is de verheerlijking Gods in de Gemeentezang te begeleiden'. Het bestaande orgel klonk matig en kon ook niet goed tegen de centrale verwarming. Flentrop had naam gemaakt met een orgel op de Wereldtentoonstelling in Parijs in 1937, dat later in het koor van de Grote Kerk van

ten geprogrammeerd. Befaamde organisten, waaronder een aantal uit het buitenland, gaven er druk bezochte concerten. Vanaf het midden van de jaren zestig liep de belangstelling voor orgelconcerten terug.

Overplaatsing

In 1995 werd de Vredekerk gesloten. Veel kerkgangers pleitten er voor om het unieke orgel voor Bussum te behouden. Al snel werd gedacht aan verplaatsing naar de Wilhelminakerk. Maar daar hing

■ Het Flentrop-orgel in de Nederlands Hervormde kerk aan de Huizerweg, de latere Vredekerk.

■ Het koororgel in de Grote Kerk van Naarden.